

Zorg kan niet zonder vrijwilligers

Geef eerst de vrijwilligers een grotere rol en kijk daarna of professionele zorg nodig is.

ANP XTRA Roos Koole

De gemeente heeft de mond vol van de rol van vrijwilligers in de gezondheidszorg, maar in de praktijk is het beleid gericht op professionals. Dat moet veranderen, vinden Hans Wijnands, Karin de Roo en Karin Hanekroot.

Vorige week zijn de onderhandelingen begonnen voor een nieuw college van b. en w. Dat nieuwe college staat voor de uitdaging om grote bezuinigingen in de zorg door te voeren. Want vanaf 2015 krijgt de gemeente Amsterdam er veel en grote verantwoordelijkheden bij.

Een deel van de thuiszorg en alle dagbesteding worden dan gefinancierd door de stad en niet meer vergoed vanuit de AWBZ. Amsterdam moet deze taken uitvoeren met 25 procent minder budget. Bovendien moet de stad veertig procent bezuinigen op de huishoudelijke hulp. En er zijn nog aanvullende bezuinigingen, waaronder de verlaging van het budget voor vervoer naar centra voor dagbesteding. Veel mensen die hier nu een beroep op doen (chronisch zieken, gehandicapten et cetera), zullen hun voorziening kwijtraken. Tegelijkertijd is het een enorm budget: 264 miljoen euro per jaar, meer dan driehonderd euro per Amsterdammer.

De rijksoverheid schuift de zorg door naar gemeenten. Zij

rechtvaardigt dit met de aanname dat de gemeenten de zorg efficiënter kunnen organiseren. In de nieuwe aanpak die de gemeenten moeten ontwikkelen moet de eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheden van mensen met een beperking om zelf oplossingen te zoeken met hun eigen netwerk centraal staan.

Met alle bezuinigingen die eraan komen wordt de praktijk: wat de gemeente niet meer kan betalen, moeten mensen zelf doen. Sommige mensen zullen dat kunnen. Voor anderen bestaat een groot risico op vereenzaming, vervuiling en financiële problemen. Er zijn 64.000 eenzame Amsterdammers; zij hebben geen netwerk om een beroep op te doen.

Tot nu toe probeert de gemeente de samenwerking tussen zorgaanbieders te versterken. Samenwerken moet in de nieuwe wijkzorgteams, die - zoals het er nu naar uit ziet - vooral uit professionals gaan bestaan. En dat is duur.

De stad is nog niet zo ver in het versterken van de eigen kracht en regie van mensen. Juist hier is veel winst te behalen. De Amsterdamse organisaties voor informele zorg zijn ervan overtuigd dat zorg goedkoper en beter kan, door gebruik te maken van zorgvrijwilligers. Het potentieel is enorm. Er zijn nu zesduizend vrijwilligers voor 64.000 eenzamen. Laten we dat aantal verdubbelen en ze beter inzetten.

De wereld van de zorg is zeer sterk georganiseerd en de burgers zijn dat (nog) niet. Het is noodzaak de ondersteuning radicaal anders te organiseren: ondersteun actief mensen om het eigen informele netwerk te versterken, waar nodig met extra vrijwilligers, en ga pas daarna kijken of professionele zorg nodig is.

Er zijn legio initiatieven: zelforganisaties in veel buurten, 'stadsdorpen' van actieve buurtbewoners, er worden buurtteams met vrijwilligers opgezet door de Vrijwilligersacademie.

Door de informele zorg voorop te plaatsen en daarin fors meer te investeren kunnen de bezuinigingen voor een belangrijk deel worden opgevangen, terwijl de cliënten en zijn/haar mantelzorgers beter af zijn. Voor het nieuwe college een aantrekkelijk perspectief.

Ook de afgelopen jaren werd door het college en de partijen in de gemeenteraad het belang van vrijwilligers en de ondersteuning van mantelzorgers onderschreven. Maar bij de uitwerking van de plannen werden alleen formele zorgorganisaties betrokken.

Wij roepen de partijen op het de komende vier jaar radicaal anders te doen. In het belang van alle Amsterdammers die aangewezen blijven op goede ondersteuning en zorg.

Hans Wijnands (Regenboog Groep), Karin de Roo (Markant) en Karin Hanekroot (Vrijwilligersacademie) schreven deze bijdrage namens de Manifestgroep Informele Zorg.